

bulgarian viesti

**Suomi-Bulgaria –seuran jäsenlehti
4-2017**

SUOMI 100

SUOMI-BULGARIA –SEURA

65

TURUN BULGARIA-SEURA

60

Tilinumero:

FI63 8000 1900 2809 43 (Danske Bank)

Viite: 20174

Käytä viitenumeroa maksaessasi jäsenmaksusi. Jos maksat muulta kuin omalta tililtäsi, merkitse viestikenttään nimesi.

Jäsenrekisteri:

Maija Boshkov

maija.boshkov@outlook.com,
puh. 0400 445 481

Ilmoitathan, jos yhteystietosi muuttuvat

Toimitus:

Ilkko Suvilehto, vastaava päätoimittaja

bgtoimitus@yahoo.com

Maj-Lis Lehessalo, taitto

puh. 0400 900433

mikki@lehessalo.com

Toimitusta avustaa lisäksi taitava joukko
freelancereita

Painopaikka: Grano, Helsinki 2017

SISÄLTÖ

3. Suomi-Bulgaria –seuran 65-vuotisjuhlan antia, päätoimittaja Ilkko Suvilehto
4. Käsityö yhdistää Suomen ja Bulgariaa, puheenjohtaja Tapani Salonen
5. Suurlähettiläs Kauko Jämsénin juhlapuhe, Kauko Jämsén
10. Sofian kulttuuripalatsi kunnioitti Suomi 100 juhlaa, ML
11. Seuran 65-vuotisjuhlan kuvasatoa, Mikki Lehessalo
14. Turun Bulgaria-seuran puheenjohtajan tervehdyspuhe, Taisto Salminen
17. Tuhat vuotta suomalais-bulgarialaisia kohtaamisia, Ritva Särkisilta
18. Kuukausikokoontuminen 1.3.2018, ML
19. Dimitar Andonov 1928-2017 in memoriam, Hristo Dantchev
20. Kompassina pelit, Ritva Särkisilta
22. Matka 2018 messut, hallitus
22. Kamarihelmi-tapahtuma, hallitus
23. Osastojen osoitteet

Tekijänimin julkaistut artikkelit edustavat kirjoittajiensa näkemyksiä. Toimitus pidättää itsellään oikeuden lyhentää ja muokata artikkeleita kirjoittajan suostumuksella. Kuvat kirjoittajan ellei erikseen mainita.

Kansi: Kolminkertainen juhlavuosi

Suomi-Bulgaria-seuran 65-vuotisjuhlan antia

Seuramme 65-vuotisjuhlaa ja Turun Bulgaria-seuran 60-vuotisjuhlaa vietettiin yhdessä lauantaina 18.11.2017 Pasilan pääkirjastossa Helsingissä. Bulgaria-seuralaisia tuli Turun lisäksi Valkeakoskelta ja Kemistä. Suurlähettiläskuntaa edustivat tervehdyspuheineen Bulgarian lähettiläs Martin Ivanov, tilaisuuttamme varten Sofiasta Helsinkiin tullut Suomen lähettiläs Päivi Blinnikka sekä entinen Suomen lähettiläs Kauko Jämsén, joka piti tapahtuman varsinaisen juhlapuheen. Suomessa asuvia bulgarialaisia edustivat sunnuntaikoulu ABV:n vanhemmat lapsineen ja ystävineen. Bulgarianlaisen musiikin lisäksi kuultiin bulgarialaislapsen runonlausuntaa. Tervehdyksensä lausuivat myös Ystävyysseurojen liitto (YSL) ja Suomi-Romania-seura.

Oli ilo nähdä samanhenkisiä ystäviä. Kiitän erityisesti puheenjohtajaamme VTM Tapani Salosta tapahtuman loistavasta suunnittelusta. Tulin käytännössä ”katettuun pöytään” juhlimaan. Myös Bulgarian Tasavallan Helsingin lähetystö avusti aktiivisesti tapahtuman järjestelyissä. Paikalla oli reilusti yli 50 Bulgarian ystävää ja vierasta. Jotkut bulgarialaiset innostuivat jopa tanssimaan kansanmusiikkinsa tahdissa. Jäin miettimään YSL:n edustajan väitettä, että ystävyysseuratoiminnalla ja oppilasvaihdolla sodat vähenisivät maailmasta.

Ilkko Suvilehto

Käsityö yhdistää Suomea ja Bulgariaa

Suomi-Bulgaria-seuran 65. vuosijuhlassa viimeistään tajusin, kuinka paljon seura on vuosikymmenten aikana tehnyt maidemme välisissä suhteissa. Monet asiat yhdistävät maitamme.

Yhdistäviä asioita on nostettava jatkuvasti esille. Koen, että käsityö on sellainen yhdistävä aihe. Siihen liittyvät perinteet; arki ja juhla; ammattien moninaisuus; kansallinen identiteetti ja paljon muuta.

Seurallamme on yhden Sofiassa järjestetyn näyttelyn verran kokemusta aiheesta, mutta sitä olisi luonteva päivittää ja syventää. Aiheen tiimoilta voisimmekin suunnitella jotain konkreettista, jossa peilataan molempien maiden käsityökulttuuria.

Seurassamme on oikeanlaista osaamista, samoin Bulgaria-Suomi-seurassa. Suurlähettiläs **Päivi Blinnikka** olisi erinomainen henkilö luomaan siltoja eri toimijoiden välille. Vuosijuhlassamme hänen pitämänsä puheen jälkeen olen tästä täysin vakuuttunut.

Nähtäväksi jää, toteutetaanko hanke seminaarina, näyttelynä, aiheen kirjallisena esittelynä vai jossain muussa muodossa. Joka tapauksessa käsityökulttuuri on aiheena niin kiehtova, että olisi harmi jättää tuomatta se toimintaamme.

Kulunut vuosi on ollut toiminnan kannalta hyvä ja onnistunut, mutta rakkaiden ystävien menettämisten takia raskas. Hiljentyessämme joulun viettoon muistamme kaipauksella Mitko Andonovia ja Daniel Gergovia.

Kiitos kuluneesta vuodesta. Hyvää uutta vuotta kaikille Bulgarian ystäville. Suunnataan uuteen vuoteen aktiivisin mielin ylpeinä suomalais-bulgarialaisesta ystävydestä.

Tapani Salonen

Suurlähettiläs Kauko Jämsénin juhlapuhe

Suurlähettiläs Kauko Jämsén

Arvoisa puheenjohtaja, excellences, hyvät Bulgarian ja Suomen ystävät!

Haluaisin käsitellä suomalaisten sotilaiden saavutuksia Balkanilla, Bulgarian suomalaista pääministeriä kenraali Casimir Ehrnroothia ja Bulgarian vetovoimaista luontoa. Onhan Gorni Dubnikin taistelusta kulunut lokakuussa 140 vuotta.

Tyydyn kuitenkin kiittämään historian tutkijoita ja kirjailijoita, jotka ovat ansiokkaasti kirjoittaneet aiheista ja korjanneet ja junailleet sotilaiden kulkureitille useita muistomerkkejä. Jopa Ehrnroothille omistetun kadun Sofiasa. Mielessäni ovat erityisesti Venelin Tsachevsky, Sabira Ståhlberg, Kari Talvitie, Ralitsa Petrunova, Mauri Tuomivaara, Tuula Parkusjärvi-Blagoev ja Stefan Illionov muita tekijöitä lainkaan väheksymättä. Bulgarian viesti on näistä aiheista hyvin raportoinut.

Puhun kuitenkin haasteellisista ajankohtaisista aiheista, koska niiden perustalle meidän tulee rakentaa tulevaisuuden ystävyystoimintaa.

Arvasimmeko viisi vuotta sitten juhliesämme missä jamassa maailma ja Eurooppa ovat tänään?

Tai osasimmeko ennustaa 1990-luvun alussa, että Venäjän pääministeri sanoi alkuvuodesta Venäjän ja Yhdysvaltain suhteiden olevan huonommat kuin kylmän sodan aikana.

Venäjä eristäytyy omalaatuiseen suvereeniin demokratiaansa ja tavoittelee suurvalta-asemaa aggressiivisen ulkopoliittikan ja tarkoituksellisesti harhaanjohtavan informaatiovaikuttamisen avulla.

Yhdysvallat kääntyy sisäänpäin ja vähät välittää edellisen hallinnon sitoumuksista ja kansainvälisestä yhteistyöstä, josta se on hyötynyt enemmän kuin mikään muu maa.

On paradoksi, että kommunistinen Kiina näyttää nyt ottavan paalupaikan

Yhdysvalloilta globalisaation ja vapaan kaupan edistämisessä.

Populistiset ja kansallismieliset voimat etenevät myös Euroopan demokratioissa.

Pelokkuus muita kulttuureja ja uskontoja kohtaan – suoranainen vihapuhe kasvavat etenkin sosiaalisessa mediassa.

Yhteistyötä näyttää onneksi syntyvän maailman ykkösongelmassa, ilmastonmuutoksessa. Kaikki ihmiset - miinus yksi - ovat siitä huolissaan.

Tässä kiristyvässä tilanteessa yhteinen EU ja Nato ovat nyt entistä tärkeämpi pienten maiden turva. Natoa onkin kuvattu maailman johtavaksi rauhanturvajärjestöksi.

Kun kansainvälisten sopimusten ja instituutioiden ote on ainakin tilapäisesti löystynyt, tarvitaan enemmän kansalaisten kontakteja kulttuurisen vuoropuhelun jatkamiseksi.

Erilaisella ystävyystoiminnalla on siis aito tilaus. Jatkan tästä hieman myöhemmin.

Bulgarian tärkeät lähivuodet

Bulgariasta tulee EU:n puheenjohtajamaa vuoden 2018 alussa. Toukuussa Sofiassa pidetään EU ja Länsi-Balkan huippukokous. Bulgaria saa tilaisuuden esittää mahdollista uutta brändiään, tietöalan ja ohjelmoinnin korkeaa osaamista. Kaunis luonto ja edullisuus turistikohteena jo tunnetaan. Bulgarian EU-motto ”United we

stand strong” kuvaa hyvin Bulgarian halua vahvistaa asemaansa unionissa.

Bulgaria juhlii itsenäisyytensä 110-vuotispäivää ja vapautumisensa 140-vuotispäivää yhdessä Venäjän kanssa.

Bulgaria koputtelee euron ovella, saattaa päästä euroalueen odotushuoneeseen ja vuonna 2020 itse euroon.

Bulgariaa 10 vuotta tukenut EU-komission yhteistyö- ja seurantamekanismi (CVM) päättynee vuoden 2018 lopussa. Bulgarian uusi hallitus on aloittanut loppukirin oikeuslaitoksen kehittämässä sekä korruption ja järjestäytyneen rikollisuuden torjunnassa. Kun myös salakuljetuksen torjunta on tehostunut, Saksa ja Hollanti saattavat vihdoin hyväksyä Bulgarian passivaalle Schengen-alueelle.

Torstaina ilmestynyt EU-komission vuosittainen edistymisraportti – yhdestoista lajissaan – on luottavainen. EU-komissio uskoo, että Bulgaria toimeenpanee uudistuksensa seuraavien yhdeksän kuukauden aikana.

Bulgarian edistyminen vahvistaa myös Bulgarian mainetta matkailumaana. Suomalaisten pakettimatkoilijoiden määrä on yllättävästi romahtanut vuoden 2006 noin 80 000:sta – jolloin Bulgaria oli Espanjan ja Kreikan jälkeen suomalaisten kolmanneksi suosituin kohde - viime vuoden 11 000:een.

Syitä on useita, mutta eroa korostaa se, että viimeiset vuodet ovat olleet Bulgarian monipuolistuneelle matkai-

lulle kaikkien aikojen parhaita vuoden 1990 jälkeen.

Ulkoministeriön elokuinen matkustus-tiedote varoittaa kuitenkin turisteja useista ongelmista, joihin itsekin kiinnitin Sofian aikani 10 vuotta sitten tuloksetta viranomaisten huomiota.

Bulgaria haluaa "lisää EU:ta"

Suomelle Bulgaria on ollut helppo kumppani EU:ssa, sillä näkemyksemme ovat olleet samankaltaisia mm. EU:n puolustusyhteistyössä, Länsi-Balkanin kehityksessä, ulkoraja-asioissa sekä Turkin kysymyksessä, missä molemmat ovat olleet maltillisia. Kumpikin pitää tärkeänä myös EU:n yhteistä toimintakykyä ja muuttoliikkeen juurisyihin puuttumista.

Bulgaria ei ole omaksunut Puolan, Unkarin, Tshekin ja Slovakian EU:n integraation ja demokratian perusteiden vastaista linjaa vaan on pikemminkin halunnut "lisää EU:ta". Vuonna 2007 EU:n jäseneksi tullut bulgaria ei ole aiheuttanut ongelmia EU:lle ja Natolle, johon se liittyi jo vuonna 2004.

Tosin bulgarian hallitus toimii heikon enemmistön varassa ja maan sisäpoliittinen tilanne on jännittynyt. Alkuvuoden vaaleissa vahvistunut venäjää myötäilevä sosialistipuolue ja hiukan aikaisemmin valittu sosialistinen presidentti ovat puhuneet mm. Venäjäpakotteiden lopettamisesta.

EU:n kannatus on Bulgariassa vain 55 prosenttia ja kansa on totaalisesti kah-tiajakautunut suhtautumisessa sosialis-

miin. Luvut puolesta ja vastaan ovat 41 prosenttia. Kaksi kolmasosa 60-vuotiaista ja viidesosa 18 -35 vuotiaista muistelee kaiholla sosialismin aikaa.

Bulgarian asema Venäjään nähden on herkin Euroopassa. Se oli sosialismin kaudella Neuvostoliiton luotettavin liittolainen ja Venäjällä on edelleen vahva asema Bulgarian taloudessa. Siksi Bulgarian tasapainoilua kuvaa hyvin sanonta "Always with the EU, never against Russia". Bulgaria pyrkii vähentämään energiariippuvuuttaan Venäjästä.

Presidentti Putin saattaa vieraillla maaliskuussa Sofiassa Venäjän ja Turkin välisen sodan päättymisen 140-vuotisjuhlissa ja hänen odotetaan pyytävän Bulgariaa muuttamaan eräitä energiapäätöksiään. Jyrkimmät Kremlin lähellä olevat tutkijat ovat kehottaneet Bulgariaa luopumaan Natojäsenyydestä, koska se on merkinnyt Venäjän pettämistä.

Suomen tavoin Bulgariassakin pelätään Venäjän informaatiovaikuttamista, mutta siitä ei keskustella niin näkyvästi kuin Suomessa.

Bulgaria pyrkii säilyttämään toimivat suhteet tärkeimpään kauppakumppaniinsa, mutta esimerkkeinä herkkyydestä on pari viime aikojen tapausta, joissa se joutunut oikaisemaan venäläisnäkemymiä.

Presidentti Putin onnitteli Makedonian presidenttiä kyrillisistä aakkosista. Kyrilloksen ja Methodiuksen muistomerkki sijaitseekin Skopjessa, mutta

kyrilliikka perustuu muinaiskirkkoslaaviin eli muinaisbulgariaan.

Toiseksi, Venäjän ulkoministeriön tiedottaja kertoi medialle, että Neuvostoliiton armeija pelasti vuonna 1943 50 000 bulgarian juutalaista Hitlerin tuhoamisleireiltä. Bulgaria huomautti, että neuvostosotilaat olivat tuolloin tuhansien kilometrien päässä. Bulgarian ortodoksinen kirkko ja kuningas kieltäytyivät liittolaisensa Saksan vaatimuksesta. Bulgarian juutalaiset oli ainoa Euroopan juutalaisväestö joka selviytyi kokonaisuudessaan oman maansa alueella.

Enemmän vaikuttavuutta

Viisi vuotta sitten pohdiskelin 60-vuotisjuhlassamme ystävyystoiminnan mahdollisia uusia muotoja. Aihe on alussa mainitsemistani syistä tänään vielä ajankohtaisempi. Vahvat kansalaisyhteiskunnat ja eri maiden kansalaisten yhteydet takaavat parhaiten demokratian kehityksen. Jos vapaata kansalaisjärjestötoimintaa rajoitetaan, ei voida puhua aidosta ystävydestä.

Mielestäni ystävyys- ja kulttuuritoiminnassa sellaisten maiden kanssa, joilla on parannettavaa demokratia-, ihmis- oikeus- ja oikeusvaltioasioissa, tulisi pyrkiä maatuntemuksen ja kulttuurihankkeiden rinnalla vaikuttavuutta edistäviä hankkeisiin. Onhan tavoitteena myös edistää demokratian toteutumista ja kansalaisyhteiskunnan aktiivisuutta.

Ideoista ei ole puutetta, sillä tilastokeskus on kerännyt Suomen 100-

vuotisjuhlan kunniaksi 86 kansainvälistä vertailua, joissa Suomi on maailman kärkeä. Järjestöiltä ja julkisilta toimijoilta vaaditaan vain rohkeutta nostaa esille asioita, jotka tekevät ystävyysuhteista vahvempia ja aidompia. Omaa osaamista voi markkinoida myös vähemmän opettajamaisesti.

Olen esittänyt tällaisia ajatuksia Suomi-Venäjä-seuralle, jolta odotin keväällä 2014 Krimin valtaamisen jälkeen rohkeutta moittia ystävämaata kansainvälisten sopimusten ja sääntöjen räikeästä loukkauksesta. Seuran ensilausunto oli niin tasapainoinen, että eräät tuntemani jäsenet erosivat seurasta. En ollut ainoa joka ihmetteli asiaa seuran johdolle. Eihän voida puhua tasapuolisuudesta kun on kyse aggressiosta. Joitakin päiviä myöhemmin seura korjasi linjansa.

Suomen kulttuuri-instituuttien lisäksi ystävyystoimintaa harjoittavat ystävyysseurat ja kaupungit, joiden julkinen rahoitus on vähäistä ja saattaa supistua edelleen. Opetus- ja kulttuuriministeriö käynnistää kulttuuripolitiikan strategiaa, jossa ystävyysseuroilla ei enää ole omaa budjettimomenttia. Veikkausvoittovaroilla on muitakin hakijoita. Rahoituksesta päätetään uusien hakukriteerien mukaan.

Myös eduskunnan Bulgaria-Romania -ystävyyssryhmän toiminta on vaiheessa. Ryhmää ei ole vielä ehditty perustaa tällä istuntokaudella. Aiemmin se oli pitkään seniorikansanedustaja Ilkka Kanervan hyvässä hoidossa. Hänen

monet kiireensä tiedetään ja seuraajaa odotetaan.

Opetusministeriö hallinnoi myös EU-komission Kansalaisten Eurooppa (Europe for citizens)- ohjelmaa, jonka budjetti EU-maille vuosina 2014 - 2020 on 186 milj. Euroa. Tukea saavat hankkeet, jotka edistävät aktiivista kansalaisuutta, eurooppalaisia arvoja ja muistoperintöjä sekä rohkaisevat kansalaisia osallistumaan päätöksentekoon kansalaisjärjestöjen vuoropuhelua parantamalla.

Suomen kunnat ovat ministeriön mukaan heikosti hyödyntäneet näitä rahoja ja kaikkien järjestöjenkin aktiivisuudessa on toivomista. Suomi-Unkari-seura on myönteinen esimerkki. On myös mahdollista esittää kaupunkien ja ystävyysseurojen yhteisiä hakemuksia, jolloin mukaan voi tulla EU:n ulkopuolisia toimijoita kunhan teemat kiinnostavat eurooppalaisia.

Kuntaliiton tiedot bulgarian kaupunkikumppanuuksista eivät ole ajan tasalla, sillä vain Turulla on toimiva ystävyys-suhde Varnan kanssa. Helsingillä ei ole koskaan ollut ystävyyskuntasuhdetta Sofian kanssa. Toimintaa on ollut vain laajemman pääkaupunkiyhteistyön puitteissa ja esim. adoptiolapsihankkeessa. Myöskään Lahteen liitetyllä Nastolalla ei ole ollut sopimusta Dolni Dubnikin kanssa. Suhde on rajoittunut kenraali Casimir Ehrnroothin kotipaikan saamaan huomioon.

Olen Turun Pietarin edustajana tutustunut Turun toimintaan Varnassa.

Aiheina on ollut mm. Erityistarpeisten lasten koulunkäynti, urheilujoukkueiden vaihto, suurten yleisötapahtumien järjestelyt, purjelaivatapahtumat, partneri- ja sponsorihankinnan muodot, EU-jäsenyyden vaikutukset hallintoon ja EU:n rahoitusmahdollisuudet, joita Varna on osannut käyttää yhteistyöhön.

Kuntaliiton mukaan muillakin kunnilla saattaa olla ystävyystoimintaa, josta ei ole ilmoitettu kuntaliitolle.

Nuorten jäsenten puute on yhteistä kaikille ystävyysseuroille. Olen tuntenut itseni nuoreksi Suomi-Venäjäseuran tilaisuuksissa. Nuorisoa, koululaisia ja yrityksiä kiinnostavat teemat, ajankohtaisseminaarit, tietotekniikan ja webinaarien käyttö sekä tarjoutuminen kaupunkien tilaisuuksiin lisäävät järjestöjen tunnettuutta ja voivat tuoda uusia jäseniä ja rahoitusta.

Kaupungit voivat valtuuttaa ystävyysseurat hoitamaan niille tärkeitä asioita ja tukea tapauskohtaisesti seurojen paikallisosastoja erityisesti lapsille ja nuorille suunnatuissa hankkeissa. Erityisiä kaupunkien välisiä sopimuksia ei tarvita.

Suomessa toimii useita kahdenvälisiä liikemiesyhdistyksiä. Löytyykö Suomesta yritys, joka olisi kiinnostunut kutsumaan koolle Suomi-Bulgaria tai Suomi-Balkan liikemieskerhon perustamiskokouksen?

Järjestöt ja kaupungit voivat tehdä paljon elinkeinoelämän yhteistyön lisäämiseksi. Tämä oli teemana esim. Suo-

mi-Venäjä - ystävyyskuntakongressissa viime toukokuussa Turussa. Minulla on tästä omakohtaisia kokemuksia, sillä olimme puolisoni kanssa perustamassa Oriveden ja Moskovan naapurikaupungin Pushkinon twin-citysuhdetta 1990-luvun alussa. Yritysten välinen kauppa kehittyi hyvin Venäjän vuoden 1998 finanssikriisin asti. Pushkinossa jopa avattiin iso Orivesi-niminen kauppa, joka myi pirkanmaalaisia tavaroita. Kontakteista kontrakteihin -periaate toi tuloksia.

Hyvät kuulijat,

Suomi-Bulgaria-seura on tullut eläkeikään, mutta on tietojeni mukaan edelleen yksi aktiivisimmista ystävyysseuroista. Seurassa on aito tekemisen meininki. Jäsenlehti Bulgarian viesti ja nettisivut on toimitettu ammattitaitoisesti. Entisenä toimittajana kiitän sitä, että tiedottamisessa tähdätään objektiivisuuteen välttäen keskittymistä vain positiivisiin aiheisiin. Tämä antaa va-

kuuttavamman kuvan Bulgarian vahvuuksista.

Bulgariasta on suomalaisessa mediassa näkynyt varsin vähän tietoja ja uutisia. Seuramme on korjannut ansiokkaasti tätä puutetta ja samalla lisännyt Suomen ja suomalaisen kulttuurin tunte-
musta Bulgariassa.

Ystävyystoiminnassa on tärkeintä henkilökohtaiset kontaktit – sydänten kontaktit kuten ystävyysseurojen liiton puheenjohtaja Seppo Kalliokoski on sanonut. Lainasin häntä myös viisi vuotta sitten. Kun osapuolten välillä syntyy luottamus, siitä hyötyvät bus-
nes-, kulttuuri- ja muukin yhteistyö.

Onnittelut juhlivalle Suomi-Bulgaria-seuralle!

*Kauko Jämsén
Suomen entinen Sofian-lähettiläs*

Sofian kulttuuripalatsi juhluvallaistiin Suomi 100 – kunniaksi (kuva Sari Petkov)

Seuran 65-vuotisjuhlan kuvasatoa

Juhlan pääpuhuja, suurlähettiläs Kauko Jämsén, suurlähettiläs Päivi Blinnikka, suurlähettiläs Martin Ivanov ja puheenjohtaja Tapani Salonen (kuva I.S.)

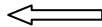
Juhlassa esiintyivät Anna Dantchev ja Stilianna Ravelski

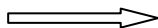
Salintäydeltä yleisöä

*Max Gerov ABV-
koulusta
lausui bulgarialaisen
runon*

*Kunniakonsuli Mauri
Tuomivaara esitti
Kemin seuran
terveiset*

*Seuramme
←
uusi ansiomerkki*

Suomi-Bulgaria –seuran puheenjohtaja Tapani Salonen jakoi ansiomerkit, joka ”voidaan myöntää seuran hallituksen jäsenille; Suomen ja Bulgarian nykyisille ja entisille suurlähettiläille; tieteen, taiteen ja liike-elämän alueilla ansioituneille henkilöille sekä maidemme välisiä suhteita merkittäväällä tavalla edistäneille toimijoille.” Ote kunniakirjasta joka ojennettiin ansiomerkin yhteydessä.

Ansiomerkkien jakoa: saajia oli useita, tässä vain osa. Vas.ylh. Ensio Laine Turun Bulgaria-seura, oik.ylh. kirjailija, kääntäjä Tarmo Manelius ja vaimo, alh.vas. professori Jouko Lindstedt ja alh.oik. juhlan juontaja upea Elitza Gerova

Teksti ja kuvat Mikki Lehessalo

Turun Bulgaria-seuran puheenjohtajan tervehdyspuhe

Turun Bulgaria-seuran pj. Taisto Salminen

Arvoisat suurlähettiläät ja hyvät juhlavieraat,

Tänä vuonna on juhlittu 100-vuotiasta itsenäistä Suomea. Sataa vuotta voitaneen pitää jonkinlaisena mittapuuna, kun ajatellaan Suomi-Bulgarian-seuran 65-vuoden ikää. Seuran perustajat ymmärsivät jo silloin, 65 vuotta sitten, sotien jälkeisenä vuosikymmenenä, että ystävyysseuratoiminta on myös käytännön rauhantyötä parhaimmillaan.

Minulla on ilo välittää Turun osaston, Turun Bulgaria-seuran onnittelut juhla-vuottaan viettävälle SBS:lle. Toivomme Teille mitä parhainta menestystä tule-
vaisuuden haasteissa.

Myös Turun Bulgaria-seuralla on juhluvuosi. Seuran perustamisesta on tänä vuonna kulunut 60-vutta, joten on paikallaan kertoa muutamalla sanalla osaston taipaleesta.

Ajatus Turkuun perustettavasta ystävyysseurasta syntyi Bulgarian Kansantasavallan lähettilään, ministeri Traicho Dobroslavskyn Turun vierailun yhteydessä ja johti siihen, että 29.4.1957 pidettiin asian eteenpäin viemiseksi Suomi-Bulgaria seuran koolle kutsuma neuvottelukokous, jonka arvovaltaisena puheenjohtajana toimi maaherra Erkki Härmä.

Neuvottelukokouksen seurauksena TBS:n perustava kokous pidettiin 3.6.1957. Seuran nimeksi kirjattiin Turun Bulgaria-Seura, ja ensimmäiseksi puheenjohtajaksi valittiin pankinjohtaja Eero Numerla, joka toimi puheenjohtajana usean vuoden ajan ja vaikutti merkittävästi seuran toiminnassa vielä seuraavina vuosikymmeninä.

Perustavassa kokouksessa olivat läsnä myös Bulgarian lähetystöstä lähetystösihteeri A. Golemanov ja ministeri Ville Niskanen Suomi-Bulgaria seurasta.

”Uuden ystävyysseuran, Turun Bulgaria- seuran, ilmaantuminen turkulaisen yleisön tietoisuuteen tapahtui varsin juhlavasti Bulgarian kansallispäivän merkeissä 9.9.1957. Turun seurahuoneella pidetyssä juhlatilaisuudessa nähtiin Bulgarian Kansantasavallan lähetystön henkilökunta kokonaisuudessaan, Turun kaupungin johtavia virkamiehiä ja eri kulttuuripiirien arvovaltaisia edustajia, sekä uuden ystävyysseuran jäsenet. Juhlaan osallistui n. 100 henkilöä.”

Seuraavat vuosikymmenet olivat vilkasta toiminnan aikaa. Seuran johdossa oli merkittävässä asemassa olevia yhteiskunnan vaikuttajia, mikä oli omiaan helpottamaan toimintaa ja luomaan yhteyksiä esim. kunnallispolitiikan päättäviin tahoihin ja tekemään avauksia esim. ystävyyskaupunkitoiminnassa.

Tuolloin järjestettiin yhdessä eri toimijoiden kanssa lukuisia yleisö- ja jäsen-tilaisuuksia, konsertteja, kansantanssiesityksiä, kuorovierailuja, elokuvaesityksiä, retkiä ja monenlaisia näyttelyjä. Vierailipa Turussa jopa ” Suursirkus Sofia”, jonka suosio pakotti viikon mittaiseksi suunnitellun vierailun jatkamiseen vielä toisella viikolla. Mutta usein kokoonnuttiin myös jäsenten kotona erilaisten Bulgariaa sivuavien teemojen parissa.

Turusta lomailtiin Bulgariassa ahkerasti seuramatkoilla ja vähän virallisemmin ystävyyskaupunkien järjestämissä tilaisuuksissa. Turun kaupungillahan on ystävyyskaupunkisuhde Varnan kaupungin kanssa vuodesta 1963.

Turussa on vierailut menneiden vuosikymmenten aikana huomattava määrä merkittäviä bulgarialaisia tieteen ja taiteen harjoittajia ja erilaisia valtuuskuntia. Erityisesti haluan mainita Kalevalan bulgarian kielelle kääntäneen kirjailija Nino Nikolovin, joka vieraili Turussa mm. 4.3.1993. Nikolovin matkaoppaana toimi kirjailija Tarmo Manelius, joka on ansiokkaasti mm. suomentanut bulgariankielistä runoutta.

Turun Bulgaria-seuran jäsenmäärä pysytteli pitkään varsin suurena. Osaston 30-vuotishistoriikin mukaan vuonna 1977 jäseniä oli 149 ja kymmenen vuotta myöhemmin 1987 peräti 364 jäsentä.

Viime vuosituhannen lopun jälkeen jäsenmäärä on tasaisesti laskenut ja toiminta on vähitellen hiipunut. Vaikka se ei meitä lohdata totean, että tilanne on ollut sama lähes kaikissa Turussa toimivissa parissakymmenessä ystävyysseurassa ja kansalaisjärjestöissä.

Turkulaisten ystävyysseurojen muodostama ”Turun ystävyystalo-yhdistys”, johon TBS on kuulunut jäsenenä vuodesta 1984, joutui lopettamaan varojen puutteessa toimintansa ja luopumaan Turun kaupungilta vuokratusta (ent. kaupunginjohtajan virka-asunto, Uudenmaankatu 1) yhteisestä kokoontumistilasta.

Jo 1990-luvulla havaittiin jäsenistön alkavan ikääntyä, mutta keinoja nuorempien ihmisten mukaan saamiseksi ei ole löydetty, joten jäsenmäärä pienenee edelleen. Mutta optimistina täytyy toivoa, että käänne vielä saadaan aikaan.

Jäsenyydestä puhuttaessa törmätään lähes aina kysymyksen:

mitä hyötyä siitä minulle on? Pitäisi vähintään saada alennusta Bulgarian matkoista. Taitaa olla niin, että tämän päivän sähköinen viestintä ja sosiaalinen media valitettavasti korvaavat ihmisten toistensa kohtaamisen ja yhdessä tekemisen tarpeita.

Ystävyysseuratoiminnan tavoitteet ja merkitys eivät ole muuttuneet. Toistemme historian, kulttuurin ja tapojen tunteminen auttaa vähentämään ennakkoluuloja ja ymmärtämään ihmisten ja kansojen erilaisia tarpeita ja pyrkimyksiä niin kuin ennenkin. Mutta tulevaisuudessa joudumme etsimään uusia toimintatapoja ja keinoja tavoittaa seuratoiminnasta kiinnostuneita ihmisiä. Siinä on ystävyysseuratoiminnalle haastetta kerrakseen.

Haluan vielä kiittää Suomi-Bulgaria seuran toimijoita hyvästä yhteistyöstä. Te olette edelleen ystävyysseuratoiminnan ”selkäranka”. Toivon valoisaa tulevaisuutta ja menestystä Suomi-Bulgaria seuralle ja kaikille Bulgarian ystäville.

Haluan myös kiittää entisiä ja nykyisiä suurlähettiläitä tärkeästä panoksesta ystävyysseuratoiminnan tukemiseksi.

Kiitän vielä Turun Bulgaria-seuran puolesta seuran kunniapuheen-johtajaa, 2.11.2017 yhdeksänkymmentä vuotta täyttäneitä valtio-päiväneuvos Ensio Lainetta ansiokkaasta toiminnasta Turun Bulgaria-seuran pitkäaikaisena puheenjohtajana, joka edelleen on aktiivisesti mukana toiminnassa.

Taisto Salminen
Turun Bulgaria-seuran puheenjohtaja

Tuhat vuotta suomalais-bulgarialaisia kohtaamisia

Suomen ja Bulgarian tuhatvuotiset yhteydet nousivat esiin Helsingin Kirjamessujen ohjelmassa. Kustannusyhtiö Lectin **Sabira Ståhlberg** ja **Ivo Ivanov** keskustelivat maiden yhteisestä historiasta, jota on aina viikinkien idänretkien ajoista Suomen Kaartin ja Casimir Ehrnroothin pääministerikauden kautta nykypäiviin.

Aiheesta kertova Lecti-kustantamon tämän vuoden uutuuksena, Sabira Ståhlbergin kirjoittama *Färden till Bulgarien* oli myynnissä kustantamon osastolla. Suomen Kaartista ja Casimir Ehrnroothista Lecti on julkaissut kirjat aiemmin. Lectin kaikkia kirjoja on saatavissa sekä paperilla että sähköisenä osoitteesta <https://book.lecti.eu/fi/>. Lectin monikielisillä sivuilla käydessä kannattaa myös katsoa kustantajan muuta toimintaa, matkoja, kursseja, residenssejä jne.

Ainakin suomalaisia naisia...

Sabira Ståhlberg ajoitti suomalaisten ja bulgarialaisten ensimmäisen kohtaamisen vuoteen 1014, jolloin alueelta on dokumentoitu viikinkien idänretkiin liittyvä yhteenotto. Mutta oliko viikinkien joukossa suomalaisia? Sellainen kysymys esitetään vähän myöhemmin Gaudeamuksen julkaiseman *Muinaisuutemme jäljet* -kirjan esittelyssä. Toinen kirjoittajista, arkeologi Anna Wessman kertoi, että asiaa voi päätellä hautalöytöjen perusteella. Viikinkimiesten asut ja varustukset olivat lähtömaasta riippumatta samanlaisia. Sen sijaan suomalaisen naisen muinaispuku poikkeaa muista. Ja idänretkireitin varrelta tehdyt hautalöydöt vahvistavat, että todennäköisesti ainakin suomalaisia naisia oli mukana.

Nirson miehen mieliviinejä?

Lectillä on myös viinikauppa verkossa ja mieleen tuli testata yhden kuulemani tarinan todenperäisyyttä Lectin viiniasiantuntijalta Ivo Ivanovilta, kun paneelissa Evksinogradin alue oli noussut esiin. Tarinan mukaan marsalkka Mannerheimin mieliviinejä oli valkoviini Evksinogradista. Ivanov piti tarinaa hyvin mahdollisena. Varnan lähistöllä sijaitseva Evksinogradin linna ja koko seutu on ollut maan eliitin kesäpaikkana jo Battenbergin ruhtinassuvun ja tsaari Ferdinandin ajoista lähtien. Tsaariperhe perusti sinne viinivalmistamon, jonka laadukkaille viineille oli kysyntää

alueella ja laajemminkin. Viinejä valmistetaan siellä edelleenkin. Muistelen lukeneeni jonkin Evksinogradin valkoviinin kultamitalista Leipzigin viinimessuilla jo joskus ennen toista maailmansotaa – ehkä mieliviini oli juuri se.

Lectin osastolta palatessa satuin kulkemaan Mannerheim 150-vuotta -osaston ohi ja testasin tarinan myös siellä. – Ihan todennäköistä, sanoi osaston esittelijä ja muistuttaa, että Mannerheimhän vieraili maassa ja on siksi voinut tutustua viiniin myös siellä.

Lectillä bulgariaalaisten viinien verkkokaupan osoite on

<https://wineshop.lecti.eu/index.php>. Tarjonnan pääpaino on punaviineissä.

Evksinogradin valkoviiniä valikoimassa ei ole, sen sijaan kylläkin chardonneyta Keski-Balkanilta.

Ritva Särkisilta

Viimeinen kuukausikokoontuminen ravintola Mesopotamiassa 1.3.2018 klo 17.00 alkaen.

Etsimme uutta kokoontumispaikkaa, seuraa netti- ja FB-sivuja.

Dimitar Andonov 1928-2017 in memoriam

Kun tulin Suomeen 1960-luvun lopulla, täällä asui jo kaksi bulgarialaista muusikkoa. Meistä kolmesta tuli sitten ensimmäiset bulgarialaismuusikot Suomessa. Nyt meitä on kaksi, sillä Dimitar Andonov, lempinimeltään Mitko Amerikata, jätti tämän maailman ja muutti yläkertaan enkelten joukkoon, soittamaan niille kitaraa ja laulamaan korkealla ja kauniilla äänellä.

Mitkolla oli suuri sielu. Hän oli monitoimimies, joka oli valmis auttamaan. Hänet tunnettiin Sofiassa, Plovdivissa ja muualla Bulgariassa sekä Suomessa. Hänellä oli aina pilke silmissä ja hymy huulissa. Hänestä pidettiin ja hänellä oli suuri ystäväpiiri. Nuorena Bulgariassa muistan hänet kansallisena tähtenä, eri kokoonpanoissa, laulaen eteläamerikkalaisia evergreenejä. Häneltä opin esim. laulun ”Sola mente una ves”.

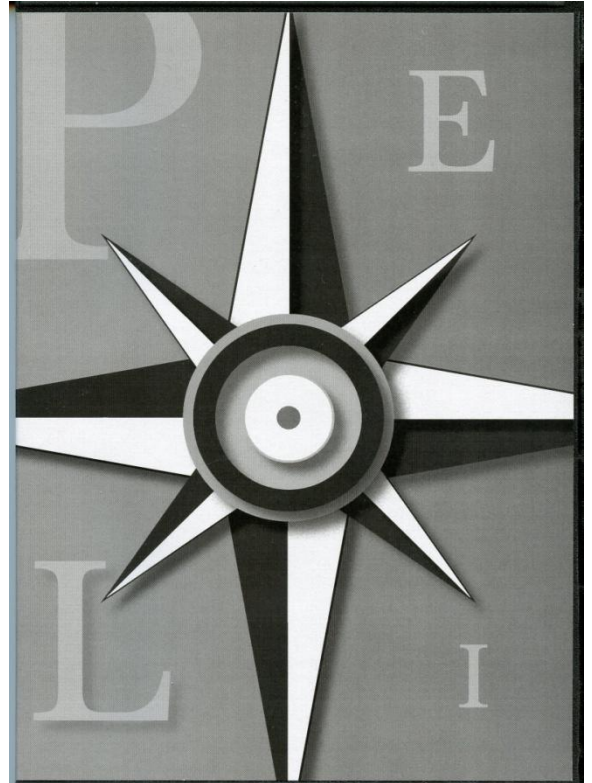
Kun elävä musiikki suomalaisissa ravintoloissa loppui, Mitko ja toinen meidän troikkasta, Dimitar Chamurov, siirtyivät toisiin elämäntehtäviin, vain minä jatkoin musiikin parissa; soittelen ja opiskelen. Mutta ei Mitko jättänyt musiikkia kokonaan. Aina silloin tällöin hän ilahdutti ihmisiä kauniilla äänellään ja suurenmoisella lavakarismallaan Helsingissä.

Meidän troikkamme onnistui tapaamaan vielä kerran v. 2005 Bulgarian suurlähetystössä kun olimme äänestämässä parlamenttivaaleissa. Pidimme yhteyttä Facebookissa.

Nyt tämä suurenmoinen ihminen on laulamassa enkelten ja kerubien kanssa taivaassa. Jää hyvästi, ystävä! Кеpeät мullат ja Вечная память! Ollos iäti muistettu!

*Hristo Dantchev,
Historiaa rakastava musiikkitieteilijä Tampereelta*

Kompassina pelit

Suomi – Bulgaria -seura oli Aleksis Kiven päivänä järjestänyt Helsingissä Caisaan jäsenensä, kirjailija Jorma Kekin käsikirjoittaman Peli-dokumenttifilmin esityksen. Kekki myös esitti Jormaa; ohjaus, leikkaus ja musiikki olivat Kimmo Rekolan käsialaa. Filmin ensi-ilta oli ollut aiemmin Tampereella ja se on tekijäkaksikon toinen. Ensimmäinen, Kekki-koodi, valmistui vuonna 2012.

Filmi alkaa kompassinäkyksellä, josta pääilmansuuntien alkukirjaimet siirtyvät muodostamaan PELI-nimen. Maailman yhdistävä peli voi alkaa, ilmoitetaan. Kompassina merkitysten maailmassa toimivat pelit: Kekin alle kolmi-vuotiaasta harrastama shakki, hänen croupierin työkokemuksensa sekä Herman Hessen Lasihelmipeli-kirja ja kaikesta tästä puhjennut numerologia.

Filmiä voi pitää henkilödokumenttina, joksi tekijäkaksikon edellistäkin on luonnehdittu. Filmi kertoo päähenkilöstä nimeltä Jorma. Teemat ovat kui-

tenkin laajempia: maailman ymmärtäminen yleensä, pasifismi, tasapeli-filosofia ja skitsofrenia sekä siihen liittyvä stigma. Kertomisen tyyli on kielellisesti ja kuvallisesti ennakkoluulotonta, kiivastahtista ja viittaukset korkea- ja matalampaan kulttuuriin sekoittuvat iloisesti.

Jorma kertoo olevansa kosmisen rauhanneuvoston jäsen ja suree ihmisen aggressiivisuutta. Siperia ja Alaska pitäisi yhdistää maailman viralliseksi sodankäyntialueeksi, ehdotetaan ja alue näytetään kartalla. Sinne voisivat kaikki

maat lähettää militaristit sotimaan ilman että tarvitsisi häiritä tavisten elämää muualla.

Filmissä Jormaa kuulustellaan myös Antikristukseksi epäiltynä. Numerologia todistaa, että Antikristus on tasa-peli-Kristus ja sellainen Jorma on mielellään, ei voittajien ihailija. Hänen tavoitteenaan on, että kaikilla menisi hyvin.

Kutsumusammattissa

Huumori on villin absurdia ja mustaa. – Skitsofrenia on kutsumusammatti – maanisdepressiivisyyttä voisi sitten pitää pätkätyönä, toteavat sarjakuvapäät filmissä.

Aleksis Kiven päivän valikoituminen esityspäiväksi ei ollut sattumaa. Jorman kuulustelu pidetään huoneessa, jossa Aleksis Kiveä Lapinlahden sairaalassa hoidettiin. Sillä filmin päähenkilöä ja Aleksis Kiveä yhdistää kirjailijuuden lisäksi skitsofrenia. Kiven arvellaan kärsineen skitsofreniasta, Jormalla on diagnoosi siitä.

Jorma kertoo vuoden 1994 psykoo-sistaan: hän ei sitä ennen ollut sisäistänyt mielensä kapasiteetin rajattomuutta, oli yllätys kun eteen rävähti yhtäkkiä ennen kokematonta ajatuksen avaruutta. Niin käy, kun menee liian lähelle tietoisuuden ydintä. – Selvitän mielen rakennetta, siis olen olemassa, Jorma kertoo credostaan. Hän näkee skitsofrenian olevan reagointia maailmaan, välitöntä ja kiivas-tahtista; sen nopeus vain on terveiden mielestä sairasta. – Ajatus on valoa

nopeampi, jopa psyykenlääkkeillä hidastetun hämäläisen skitsofreenikon ajatus, Jorma heittää.

Ajatus hidastuu, mutta psyyken lääkkeillä sairaus pysyy hallinnassa. Tärkeää on myös lääkkeiden tuottama vapaus ja itsemääräämissoikeus. Taudilla on kuitenkin stigma, joka eristää. Päähenkilö haluaisi ennen kaikkea tulla ymmärretyksi ja toivoo stigman vastaista kampanjaa. Hän tuntee olevansa yksinäinen pilvi, toivoo toista pilveä viereensä yhteisyyttä ja ymmärryksen jakamista kokemaan.

Filmikin edustaa skitsofreenisen nopeatahtista reagointia, Kimmo Rekolan kuvallistaminen pysyy vauhdissa, mutta sitä edellytetään katsojaltakin. Tiiviys, sana- ja numeroleikit ja lukuisat kulttuuriset viittaukset vaativat siksi useampaa katsontakertaa. Mutta se järjestyy: filmi on ostettavissa DVD:nä: tekstiviesti numeroon 050-3757887, mukaan nimi ja osoite. Hinta on 10 euroa plus postikulut 5 euroa.

Hurme vie filmin Kilpi-viikolle

Dokumentin Tampereen ensi-illassa oli paikalla mm. näyttelijä ja kirjailija Juha Hurme, vastikään Finlandia palkinnonkin saanut ehtivä mies, joka toimii Kustavin Volter Kilpi -viikon taiteellisena johtajana. Hurme kertoi vievänsä filmin esitettäväksi tämänvuotisille viikoille. Kilven Alastalon salissa – romaania pidetään suomalaiskirjallisuuden ns. haastavimpiin kuuluvana teoksena ja viikko vetää perinteisesti kirjallisuuden harrastajien kermaa. Se

nauttinee bongaillessaan filmissä kii-
vaaseen tahtiin putoilevia kulttuurisia
viittauksia.

Filmi on ilmoitettu myös Tampereen
filmifestivaalien ennakkokatseluun.
Edellinen filmi, Kekki-koodi esitettiin
festivaaleilla 2013. Kaksikolla on te-
keillä jo seuraava yhteinen työ, työ-

nimenä Pinnan alla. Kuvaukset alkavat
kesällä 2019.

Ritva Särkisilta

Matka 2018 messut

Olemme taas mukana Matkamessuilla. Tällä kertaa
kuitenkin Bulgarian Valtion matkailun kanssa yhdessä.

Tervetuloa katsomaan ja tutustumaan upean Bulgarian
fantastisiin anteihin.

Kamarihelmi-tapahtuma

Bulgarialaispianisti **Elena Ivanova** esiintyy nuorten
espoolaismuusikoiden kanssa Karhusaaren
taidekeskuksessa (Sinebrychoffin huvila)

keskiviikkona 14.2.2018

klo 19.00 Espoon Musiikkifestivaalien Kamarihelmi-
tapahtumassa (www.kamarihelmi.fi)

Osoite: Karhusaarenpiha 5 A, Espoo. Konserttiin on
vapaa pääsy. Kesto on noin 90 minuuttia.
Tapahtuman järjestämiseen osallistuu myös Bulgaria-
seura. Konsertin jälkeen pidetään pieni vastaanotto
Bulgaria-seuran jäsenille ja heidän ystävilleen.

SUOMI-BULGARIA-SEURA r.y.

PL 37, 00501 Helsinki

Puheenjohtaja Tapani Salonen, Lepolantie 34, 00660 Helsinki,

puh. (09) 754 1152, tai GSM 050 573 7717

Sihteeri Maija Boshkov, GSM 0400 445481,

e-mail: maija.boshkov@outlook.com

TURUN BULGARIA-SEURA

Puheenjohtaja Taisto Salminen, Raadinkatu 1 B 56, 20750 Turku.

GSM 041-539 6659 e-mail: turunbgseura@gmail.com

Sihteeri Eija Liljestrand, GSM 041 544 6477, e-mail: eija.liljestrand@netti.fi

SUOMI-BULGARIA-SEURAN PORIN OSASTO

Puheenjohtaja Ali Poskiparta, Palomäentie 7, 29600 Noormarkku,

GSM 050 5573580, e-mail: ali.poskiparta@wm-plast.fi

Sihteeri Tuula Poskiparta, Palomäentie 7, 29600 Noormarkku,

GSM 040 722 0034, e-mail: tuula.poskiparta@hotmail.com

SUOMI-BULGARIA-SEURAN VALKEAKOSKEN OSASTO

Puheenjohtaja Jouni Rantanen Otvakuja 4 37630 Valkeakoski ,

GSM 040 7587229, e-mail: jouni.rantanen.jr@gmail.com

Sihteeri Anu Talvitie Otvakuja 4 37630 Valkeakoski, GSM 040 8483036

SUOMI-BULGARIA-SEURAN KEMIN SEUDUN OSASTO

Puheenjohtaja Mauri Tuomivaara, Kauppakatu 13 A 24, 94100 Kemi

puh. (016) 254 678, GSM 040 529 8103, e-mail: juhani.vaara@pp.inet.fi

Sihteeri Aila Svanberg, Mahlasaarentie 5, 94400 Keminmaa

GSM 040 7298 774, e-mail: aila.svanberg@pp.inet.fi

SUOMI-BULGARIA-SEURAN NOKIAN OSASTO

Puheenjohtaja Mauri Könönen, Kirjavaisenkatu 13 G 96, 33560 Tampere

GSM 050 523 205